

**Amadeusz Krause
Agnieszka Żyta
Sylwia Nosarzewska**

**Normalizacja środowiska
społecznego osób
z niepełnosprawnością intelektualną**

Toruń 2010

Recenzent
dr hab. Sławomira Sadowska
profesor Uniwersytetu Gdańskiego

Redakcja
Paweł Sobierajski

Korekta
Janina Malinowska

Projekt okładki
wykonało studio graficzne RASPBERRY.com.pl

Książka wydana przy pomocy finansowej
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
Praca finansowana z projektu badawczego MNiSW (projekt N107 020 31/2171)

© Copyright by Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT” s. c.

Toruń 2010

ISBN 978-83-89163-67-7

Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT” s. c.

87-100 Toruń, ul. H. Piskorskiej 12/23, tel. 56 648 55 53, fax 56 651 42 51

e-mail: info@weakapit.pl

Oferta wydawnicza oraz sprzedaż internetowa:

<http://www.weakapit.pl>

tel. 601 880 321

Druk: DRUK-TOR

Spis treści

<i>Wprowadzenie i wyjaśnienia metodologiczne</i>	9
--	---

Część I

Życie osób z niepełnosprawnością intelektualną – podstawowe uzgodnienia teoretyczne

Rozdział 1

Normalizacja życia osób niepełnosprawnych jako podłoże relacji i doświadczeń społecznych osób z niepełnosprawnością intelektualną	19
1. Koncepcja normalizacji	19
2. Podstawowy obszar normalizacji – środowisko mieszkalne	21
3. Praca jako podstawa normalizacji życia i funkcjonowania	27
4. Normalizacja poprzez miejsce i ofertę spędzania wolnego czasu	31
5. Ewaluacja koncepcji normalizacyjnej w postulatach szczegółowych	34
6. Normalizacja jako proces wyjściowy do doświadczania świata i integracji.....	40
7. Konsekwencje dla teorii i praktyki	46

Rozdział 2

Relacje i doświadczenia społeczne dorosłych osób z niepełnosprawnością	48
1. Jakość życia jako podłoże i wyraz relacji osób niepełnosprawnych.....	48
2. Przyczyny i przejawy społecznej marginalizacji osób z niepełnosprawnością	54
3. Zmiany społecznych nastawień do problematyki niepełnosprawności w Polsce.....	58
4. Determinanty relacji społecznych dorosłych osób z niepełnosprawnością – dwadzieścia lat od transformacji.....	60

Część II

Kształtowanie relacji społecznych osób niepełnosprawnych intelektualnie

Rozdział 3

Doświadczenia osób niepełnosprawnych w środowisku instytucjonalnym	67
1. Instytucje pomocy i wsparcia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną	67
2. Determinująca rola środowiska instytucjonalnego	69
3. Autonomia i podmiotowość osoby niepełnosprawnej w ramach pomocy instytucjonalnej	71
4. Kierunek zmian koncepcji i organizacji placówek edukacyjno-rewalidacyjnych w Polsce	74
5. Środowisko instytucjonalne w relacjach dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną – analiza jakościowa.....	79

Rozdział 4

Rodzina jako miejsce stymulacji w doświadczaniu świata	90
1. Problemy rodzin dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną – przegląd badań	91
2. Instytucjonalne wsparcie rodziny	100
3. Możliwości stymulacji w środowisku rodzinnym	103
4. Rodzina w relacjach dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną – analiza jakościowa	107

Część III

Niepełnosprawni na terenie Warmii i Mazur – raport z badań sondażowych

Rozdział 5

Charakterystyka badanej populacji	123
--	-----

Rozdział 6

Sytuacja demograficzna, ekonomiczna i społeczna badanych oraz ich rodzin	133
---	-----

Rozdział 7

Funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością intelektualną w podstawowych obszarach normalizacji	146
1. Sytuacja mieszkaniowa.....	146
2. Sytuacja zawodowa	153

Rozdział 8	
Sytuacja społeczna badanych	158
1. Życie rodzinne	158
2. Kontakty interpersonalne.....	161
3. Zagospodarowanie czasu wolnego	166
<i>Zakończenie</i>	
Niepełnosprawni intelektualnie w systemie opieki wykluczającej – iluzja i pułapki społecznej troski.....	171
<i>Bibliografia</i>	182

